

se píše o něm v mad[arských] denících. A na mne se vrhají „muchotrávky“ vidiecké. Spojím-li Hlas se zahraničními lidmi, a to lidmi ne docela zralými a vážnými – pak 2–3 pravoty^a zničí i Hlas i mne. Pak hnutí ono vede kaplán Přecechtěl z Morkovic na Moravě, a je též klerikál. Houdka se ptal: zda je opravdu věřící katolík, pak-li ano, že má s ním vážné věci, ne-li, že nic. Osel! Kdo pak může být dnes opravdu věřícím katolíkem? Kněží věří farizejsky a my máme se znásilňovat nesmyslnou pověrou?! Dnes už ani kostelníci nevěří ve víru svých kněží. (Mám příspěvek do Hlasu o Starohorských kostelnících. Staré Hory jsou poutnické místo ve Zvolenské stolici.)

Připojuji Vám dopis Jehličky,⁵ z Vídně, bývalého spolupracovníka Hlasu. Požádal jsem jej o příspěvek, ale s tou podmínkou, že ničeho neuveřejním, co se přiči rozumu. (Blaho uveřejňovat všechno od kněží šmahem, bez poznámky.) Přišla mi tato odpověď. Odpovím v Hlase v řadě kapitol v Listech Kacíra. Dosud jsme se vyhýbali otevřeně říci mínění o Katolické víře a církvi, teď je to nezbytno. Jsou cyničtí a drzí ti naši Kněží.

Dopis pro přečtení prosím zpět, neboť jej uveřejním v Hlase z jary.

Srdečně Vás pozdravuju a přeju všeho dobra.

Váš oddaný

Šrobár

Ružomberok, dne 16. pros[ince] 1902.

DOPIS

AŮTGM, f. T. G. Masaryk, sign. Kor–I–33, k. 692. Originál, rukopis.

Publikováno též v: JIRÁSEK, J. Z korespondencie predstaviteľov českého a slovenského národného hnutia na prelome 19. a 20. storočia (II. časť). In *Historický časopis* 17 (1969), č. 3, s. 430–432.

a – Soudní pře.

1 – Pavol Blaho vydával do té doby Hlas ve Skalici.

2 – Masarykovy Ideály humanitní vyšly časopisecky roku 1901 a knižně téhož roku.

3 – Halkův dopis Masarykovi o této věci a Masarykovu odpověď z roku 1912 viz JIRÁSEK, J. Z korespondencie predstaviteľov českého a slovenského národného hnutia na prelome 19. a 20. storočia (II. časť). In *Historický časopis* 17 (1969), č. 3, s. 434–436.

4 – ŠROBÁR, V. *Ludová zdravotveda*. T. Sv. Martin 1909. 2. vyd. 1922.

5 – Není jasné, o koho jde.

DM TGM D. Makovický T. G. Masarykovi
Ženeva, 10. ledna 1903

/59

Ctený pane profesor! Prišiel som ku Škarvanovi, ochorel ale je už zdravý. Prestehoval sa sem s rodinou z Tešína, odkiaľ ho vypovedali bo odoprel platiť dane. On odporučal Zdenkovi Frantovi prof. na reálce(?) v Lipníku, ktorý preložil Waldena Thovana, aby

preložil *Fieldinga The soul of a people*. Moj exemplár je u vás, buďte laskavý pošlite mi ho. Ďakujem vám uctive za Los von Rom.¹ Pozdravujem vás i rodinu.

Onex près de Genève 10/I 03

Dušan Makovický

DOPISNICE

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. Kor-I-34, k. 692. Originál, rukopis. Adresa: Prof. T. G. Masaryk, Autriche, Bohême PRAHA.

1 – Los von Rom (německy) – pryč od Říma. Německé protikatolické hnutí na konci 19. století. Přeneseně hnutí či snaha o omezení vlivu katolické církve a klerikalismu. Zde zřejmě název brožury.

T. G. Masaryk A. Halašovi
Praha, 22. března 1903

/60

Vážený pane pravotáre,^a

koriguji právě něm[ecký] překlad brožury o Slovácích;¹ asi za týden bude dotištěna a může být rozeslána. Prosím Vás:

- a) máte-li nějaké adresy zvláštní, kam by se poslala, prosím dejte mi je. Zatím zařídím, aby se poslala všem novinám v Evropě, hlavně v Rakousku-Uhersku.
- b) Přejete si výtisky pro Vás na Slovensko? Kam Vám poslat?
- c) Problém s *německou* nomenklaturou všech úřadů stoličních² a státních v Uhrách (jak se totiž zovou něm[ecký] „slůžný“³ atd.).

Odpověď na c) potřebuji pro korekturu brzy, na a) b) mohu [a]s týden počkat.

Vám oddaný

T. G. Masaryk

Thunova 16 22/3 3.

DOPIS

ALU SNK, f. A. Halaša, sign. M 25 A 45. Originál, rukopis.

a – Advokát (slovensky, archaismus).

1 – Jde o překlad Kábalovy brožury vydané pod názvem Die Unterdrückung der Slovaken durch die Magyaren.

2 – Stolice (župy, maďarsky megye) byly základní správní jednotkou v Uhrách. Byla jim svěřena značná míra samosprávy. Župy se dále dělily na slůžnovské okresy (járás).

3 – Správně „hlavní slůžný“ (maďarsky Főszolgabíró), v Uhrách vyšší správní úředník včele slůžnovského okresu (maďarsky járás). Měl ovšem nižší pravomoce, než rakouský (předlitavský) okresní hejtman.